

λία ἔμπορεῖ νὰ κάμῃ αὐτά. Ὁ διδάσκαλος χρεωστεῖ νὰ διδάσκῃ περισσότερον εἰς τοὺς ἀγροὺς, εἰς τὰ ναυπηγεῖα, εἰς τὰς πληθούσας ἀγοράς, εἰς τὰς λεωφόρους, καὶ εἰς τὴν παραλίαν. Χρεωστεῖ νὰ ὁμιλῇ περὶ τούτων ἀπάντων, καὶ νὰ ἐξάγῃ ἀπὸ τὰ τέκνα τὰς ἰδίας αὐτῶν ἐντυπώσεις, ἐρωτήσεις, καὶ σκέψεις. Χρεωστεῖ νὰ ὁμιλῇ καὶ νὰ περιπατῇ, καὶ νὰ κάμῃ τὰ τέκνα νὰ ὁμιλῶσι καὶ νὰ περιπατῶσι πλεῖστον παρ' ὅσον ἔπραξαν μέχρι τοῦδε οἱ πλεῖστοι τῶν διδασκάλων. Παράδειγμα λαμπρὸν τοιαύτης διδακτικῆς μεθόδου ἀφῆκεν εἰς ἡμᾶς ὁ Σωκράτης, ὁ ὁποῖος τὸ πλεῖστον τῆς ἡμέρας ἔξω τοῦ οἴκου διατρίβων εἰς τοὺς περιπάτους καὶ τὰ γυμνάσια, εἰς τὴν πλήθουσαν ἀγορὰν, καὶ ὅπου ἄλλοι οἱ Ἀθηναῖοι συνήρχοντο, μετέδιδεν εἰς αὐτοὺς ἠθικὰ καὶ πολιτικὰ διδάγματα, ἐρωτῶν πάντοτε καὶ ἀποκρινόμενος.

ΕΙΚΩΝ ΤΟΥ ΠΟΛΕΜΟΥ.

Εκ τῆς ἀκολούθου περιγραφῆς λαμβάνομεν ἰδέαν τινὰ τῶν πανδείνων κακῶν τοῦ πολέμου. Ἀναφέρεται δὲ εἰς τὰ γεγνημένα μετὰ τὴν ἐξ ἐφόδου ἄλωσιν τῆς ἐν Ἰσπανίᾳ πόλεως Βαδαῖου, ἐπὶ Ναπολέοντος—“Τώρα,” λέγει ὁ Ἀγγλος ἱστορικὸς συνταγματάρχης Ναπιέρ, ἐξ οὗ ἐρανίζομεθα, “ἤρχισαν οἱ στρατιῶται τὴν παράλογον καὶ ἀπονειομένην κακίαν, ἣτις ἡμαύρωσε τὴν λάμπιν τοῦ ἥρωϊσμοῦ των. Ἀναίσχυντος ἀρπαγὴ, κτηνώδης ἀκράτεια, βδελυκτὴ ἀσέλγεια, σκληρότης καὶ φόνος, κραυγαὶ καὶ γοεροὶ θρήνοι, στεναγμοὶ, ἀλαλαγμοὶ, κατάραι, ὁ συριγμὸς τοῦ ἀπὸ τῶν οἴκων ἐκρηγνυμένου πυρός, ὁ κτύπος θυρῶν καὶ παραθύρων, καὶ οἱ βαθεῖς κρότοι φονικῶν πυροβόλων, ἀντήχουν δύο ἡμερονύκτια εἰς τὰς ὁδοὺς τῆς Βαδαῖου! Τὴν τρίτην, ἀφοῦ ἡ πόλις ἐλαφυραγωγῆθη, ἀφοῦ οἱ στρατιῶται ἐξηντλήθησαν ὑπὸ τῶν καταχρήσεων, ἐμετρίασεν ἀφ' ἑαυτοῦ ὁ θόρυβος μᾶλλον παρὰ κατεπαύθη, οἱ πληγωμένοι ἐκυττάχθησαν, οἱ νεκροὶ ἐτάφησαν. Πεντακισχίλιοι στρατιῶται καὶ ἀξιωματικοὶ ἔπεσον κατ' ὅλην τὴν πολιορκίαν· ἐκ δὲ τούτων τρεῖς χιλιάδες πεντακόσιοι ἐφονεύθησαν εἰς μόνην τὴν ἐφοδον. Φαντάσου τὴν τρομερὰν ταύτην σφαγὴν ἐνεργουμένην εἰς διάστημα μόλις ἑκατὸν τετραγωνικῶν ὑαδῶν. Στοχάσου ὅτι οἱ φονευθέντες δὲν ἀπέθανον ὅλοι αἰφνιδίως, οὔτε ὁμοιότροπως· ὅτι ἄλλοι ἀπωλέσθησαν διὰ τοῦ χάλυβος, ἄλλοι διὰ τῶν πυροβόλων, ἄλλοι διὰ τοῦ ὕδατος· ὅτι ἄλλοι κατεδραύσθησαν καὶ κατεσπαράχθησαν ὑπὸ βαρέων ὄγκων, ἄλλοι κατεπατήθησαν, ἄλλοι κατεκερματίσθησαν ὑπὸ τῶν πυρῶδων ἐκρήξεων· ὅτι ὥρας κατὰ συνέχειαν ὑπεφέρετο ἀτρόμητος αὕτη ἡ καταστροφή, καὶ ὅτι τελευταῖον ἡ πόλις ἐκυριεύθη· στοχάσου ταῦτα πάντα, καὶ πρέπει νὰ συνομολογήσης, ὅτι φοβεράν δύναμιν φέρει μεθ' ἑαυτοῦ ὁ Βρετανικὸς στρατός.”

Τοιαῦται πράξεις, ἅς με συγχωρηθῇ νὰ ἐρωτήσω, συμβιβάζονται μετὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Χριστιανισμοῦ; Τρία

ἡμερονύκτια ἔκειντο οἱ πληγωμένοι ἀκύντακτοι! τὸ αὐτὸ δ' ἔπαθον καὶ εἰς τὴν ἐν Οὐατερλώ μάχην· καὶ ποῦ ὄχι;

ΔΕΥΤΕΡΟΣ ΓΑΜΟΣ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΤΟΥ ΜΕΓΑΛΟΥ ΠΕΤΡΟΥ.

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΩΡ Ἀλέξιος Μιχαηλοβίκος, πατὴρ τοῦ Μεγάλου Πέτρου, τὸσον ἡγάπα τὸν εὐγενῆ Ἀρτεμὶν Ματφεόφ, ὥστε, ἐναντίον τοῦ ἔθους τῆς Ῥωσικῆς αὐλῆς, ἣτις δὲν συγχωρεῖ εἰς τὸν αὐτοκράτορα νὰ ἐπισκέπτεται ὑπήκοον, πολλάκις ὑπήγαιεν εἰς τὸν οἶκον αὐτοῦ μετὰ φιλικὸν καὶ οἰκιακὸν τρόπον. Μίαν ἑσπέραν, ἀπροσδοκῆτως εἰσελθὼν, καὶ ἰδὼν τὴν τράπεζαν καθαρῶτα ἐστρωμένην διὰ τὸ δεῖπνον, εἶπεν εἰς τὸν Ματφεόφ, “Ἡ τράπεζα φαίνεται τὸσον εὐμορφα καὶ κομψά ἐστρωμένη, ὥστε μ' ἔρχεται ἰσχυρά ἐπιθυμία νὰ καθίσω εἰς αὐτὴν μαζῇ σας. Ναί, θέλω κάμειν τὴν ὁρεξίν μου, καὶ καθίσειν εἰς τὴν τράπεζαν πλησίον σου, ἐπὶ τῇ συμφωνίᾳ ὅμως ταύτῃ, νὰ μὴ ἐνοχλήσω κίνηνα, καὶ νὰ μὴ σηκωθῇ κανεὶς ἀπὸ τὴν τράπεζαν πρὶν δειπνήσῃ.” “Ὅ, τι ἀγαπᾷ καὶ προστάζει ἡ ὑμετέρα μεγαλειότης πρέπει νὰ ᾔῃ εἰς τιμὴν τοῦ οἴκου μου,” ἀπήντησεν ὁ Ματφεόφ. Τὸ δεῖπνον παρετέθη, καὶ ὁ αὐτοκράτωρ ἐκάθισεν εἰς τὴν τράπεζαν. Ἡ οἰκοδόσποινα εἰσέρχεται, μετὰ τοῦ μόνου υἱοῦ των, καὶ τινος νεάνιδος· ἀφοῦ δ' ἐπροσκύνησαν μετὰ βαδύτατον σέβας, ὑπήκουσαν εἰς τὰς διαταγὰς τοῦ αὐτοκράτορος, καὶ ἐκάθισαν εἰς τὴν τράπεζαν. Εἰς τὸ διάστημα τοῦ δεῖπνου, ὁ αὐτοκράτωρ συνεχῶς ἐκύτταζε τριγύρω ἐπὶ τῆς μικρᾶς συντροφίας, μάλιστα δὲ περιειργάζετο τὴν ἀπέναντι αὐτοῦ καθημένην νεάνίδα, καθὼς μὴ ἐνθυμούμενος ὅτι ποτὲ πρότερον εἶχεν ἰδεῖν αὐτήν. “Ἐνὸς μόνον πάντοτε,” εἶπεν ἡ αὐτοῦ μεγαλειότης, “ὅτι δὲν εἶχες ἄλλο τέκνον παρ' αὐτὸ τὸ ἀγόριον· ἀλλὰ τώρα πρώτην φορὰν βλέπω, ὅτι ἔχεις καὶ θυγατέρα· πῶς ἔτυχε ποτὲ νὰ μὴ μετὰ τὴν ἀναφέρεις;”

“Ὁρῶντάς ἐνὸς μόνον ἡ ὑμετέρα μεγαλειότης,” ἀπεκρίθη ὁ Ματφεόφ· “δὲν ἔχω εἰμὴ ἓνα υἱόν. Ἡ δὲ ἀπέναντι νεάνις εἶναι ἡ θυγάτηρ τοῦ φίλου καὶ συγγενοῦς μου, τοῦ εὐγενοῦς Κυρίλλου Ναρισκίν, ὅστις κατοικεῖ εἰς τὴν ἐξοχὴν ἐπὶ τοῦ ὑποστατικοῦ του· καὶ ἡ σύζυγός μου ἐπῆρεν αὐτὴν εἰς τὸν οἶκον, ὥστε νὰ ἰδῇ τὴν πόλιν, καί, σὺν Θεῷ, νὰ καλοῦ πανδρευθῇ.”

Ὁ αὐτοκράτωρ δὲν εἶπεν ἄλλο τίποτε εἰμὴ ὅτι εἶχε πράξειν ἔργον ἀγαθὸν καὶ θεάρεστον. Μετὰ τὸ δεῖπνον, ἀφοῦ ἡ οἰκογένεια τοῦ Ματφεόφ ἐσηκώθησαν ἀπὸ τὴν τράπεζαν, καὶ ὑπῆγαν εἰς τὸν ἴδιον αὐτῶν θάλαμον, ἐπανῆλθεν ἡ αὐτοῦ μεγαλειότης εἰς τὴν ὑπόθεσιν τῆς νεάνιδος Ναταλίας Κυρίλλοβνης, καὶ εἶπεν, “Ἡ κόρη ἔχει κάλλη· φαίνεται δὲ ὅτι ἔχει καὶ ἀγαθὴν καρδίαν, καὶ εἶναι ἡδὴ ἐπίγαμος. Προσπάθησε νὰ τῆς εὔρῃς ἓνα καλὸν ἄνδρα.” “Τῶνόντι,” ἀπεκρίθη ὁ Ματφεόφ, “ὁρῶς κρίνει ἡ ὑμετέρα μεγαλειότης· ἔχει ἐξαίρετον νοῦν, μεγίστην σεμνότητα, καὶ ἀρίστην καρ-